

Ilanngussaq R

Aningaasaqarnermut Akileraatarnermullu Ataatsimiititaliaq

Att: Jens Immanuelson

**2015-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuut pillugu
Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap allakkatigut akisassatut apeqqutai.**

09-05-2015
Sags nr. 2015-1085
Dok. nr. [Dokumentnr.]

P. O. Box 1037
3900 Nuuk
Tel. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 50
E-mail: oed@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap oqaaseqaatai apeqqutaalu.

Allannguutissatut siunnersuutinut (AS) apeqqutit malitseqartitsissutaasut:

1. AS nr. 54

Kontomi pingaarnermi 20.12.12-imi aningaaseriveqartitsinermit tunngasumi atuinikinnerunerup kingunerisai nassuiaqquneqarput.

Akissut: KNI A/S-imik aamma Grønlandsbanken A/S-imik kiffartuussinissamut isumaqatigiissuteqarnermut atatillugu Namminersorlutik Oqartussat akiliutigisartagaat aningaasanut inatsimmi immikkoortinneqartunit annikinnerummata, kinguneqarnissaa ilimagineqanngilaq.

2. AS nr. 64

24.01.02 Kalaallit Nunaanni aalisarsinnaanermut akuersissutinik nakkutilliisoqarfimmuut aammalu piniarnermut nakkutilliisoqarnermut tunngasoq pillugu: akitsuutit qanoq annertutigisumik qaffannissaat naatsorsuutigineqarpa? (tonsimut ataatsimut atuisunut akitsuut) aammalu akissarsianut aningaasaliussat sipaarfigineqarnissaat KANUAANA-mut qanorpiaq kinguneqassava? KANUAANA-p suliaasaqarfia annertoreerpoq. Nakkutilliineq annikillissava?

Akissut: Ukiumut pisassiissutit 256,9 tonsiusut ukioq manna tamakkerlugit aalisarneqassagaluarpata 15,4 mio. koruuninik pisisartuusunit iluanaarutigineqassagaluarput.

Alapernaarsuinermit, misissuinermit, piniarnermullu nakkutilliinermit ukiumut aningaasartuutit 10,7 mio. koruuninik GFLK-p missingersorsimmagit siornatigornit annikinnerusumik nakkutilliisoqalersinnaanissaa ilimagineqanngilaq. Atuisartut akiliinerusalernissaata ilimanaateqarneranut atatillugu tonsimut 60 koruuninik atuisartut maanna akiliissuteqartartut ilisimatitsissutigineqassaaq. Allannguutissamullu siunnersuusuaq nassiussaq naapertorlugu atuisartut agguaqatigiisillugu tonsimut 1,15 koruuniinnarnik akiliinerusalissangatinneqarlutik.

3. AS nr. 126

77.05.02 Pinngortitaleriffimmut tunngasoq pillugu: konto 1,4 millioner kroninik ilanngarneqarpoq, taakkulu annertuginarput. Sipaarniarnerup tamatuma kingunerisassai itisileqquneqarput. Pinngortitamut, avatangiisinut inatsisinillu atortitsinermit tunngasuni sipaarutit qanoq annertutigisut Pinngortitaleriffimmut tutsinneqarpat, tassami taakku sipaarutissaat annertuutut isumaqarfigineqarmata? **Akissut:** Pinngortitamut, Avatangiisinut inatsisinillu atuutsitsinermit Naalackersuisoqarfiani qaavatigut 50 mio. koruuninik, 2015-imi 3.753.000 koruuninik sipaarfigineqalersaarnermut atatillugu Pinngortitaleriffik 1.395.053 koruuninik (77.05.02) 2015-imi sipaarfigineqassaaq, tassa Naalackersuisoqarfiup ukiumi tassani sipaarutissai tamakkiisunit 37,2 %-ii pissasut peqqussutigineqarluni. Pinngortitamut, avatangiisinut Inatsisinillu atuutsitsinermit naalackersuisoqarfik katillugit 158.690.350 koruuninik aningaasaliiffineqarpoq, tassanngaanniillu pinngortitaleriffik 58.863.000 koruuninik procentinngorlugu 37.1 %-iullutik.

Pinngortitaleriffimmiut sulinerminut atatillugu angalasarnerisa 500.000 koruuninik 2015-imi sipaarniarfigineqareneri eqqaasitsissutigineqassaaq, taamaalillunimi Pinngortitaleriffimmiut ukioq taanna katillugit 1,9 mio. koruuninik sipaaruteqartussanngorlutik.

Pinngortitaleriffiup siulersuisuini ilaasortat instituttip aningaasartuutaasa missingersornissaanut akisussaasuusut marts 2015-imi ataatsimeeqatigiimmata sipaarniutissanut siunnersuutit ilalerpaat.

77.05.02 – katillugit 1,9 mio. koruuninik sipaarniuteqarnerup ingerlanneqarnissaata ingerlanneqarnissaa. (500.000 koruunit 2015-ip aallartinneranili sipaarniutissaareersut ilanngullugit)	
Qaangiuttoornersiutitut afspadserernerulernermullu aningaasartuutit ilanngaait	0,5 mio kr
Sulinermit atatillugu angalasarnernut ikilisaassutit	0,3 mio kr
Pigisanik attartortitsinermit isertitaqarnerulernerit	0,2 mio kr
Assagissanik nunamilu miluumasunik nakkutilliinermut sipaarutit	0,9 mio kr
Katillugit	1,9 mio kr

Sipaarniutissat kingunerisassaasut pillugit Instituttip aqutsisuisa siulersuisuini ilaasortat ataatsimiinneranni paasititsiniutigaat. Tamanna pillugu allagaqaasiaq bilag 1-itut ilisarnaaserlugu ilanngunneqarpoq.

Naalackersuisunik siunersiuinermut ataatillugu apeqqudit malitseqartitsissutit:

1. Naalackersuisut siulittaasuut:

- a) Grønlandsbankenimi aktiaatit pisortat inuussutissarsiornermi ilaanerannut assersuutitut Naalackersuisunit isigineqartut Naalackersuisut siulittaasuannik siunersiuinermi oqaatigineqarpoq. Tassa aktiat aningaasaliissutitut pingaarnertut isigineqanngitsut. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut akissutiminni Naalackersuisut allapput: ”ilisimaneqartutut Grønlandsbanken ullumikkut pappiaqqatut nalilittut akisoorujussuuvoq patajaatsuullunilu (...). Grønlandsbankimi aktiaatit pappiaqqatut nalilittut pitsaasuugaluartut aammalu ukiut ingerlaneranni Namminersorlutik Oqartussanut aktiaatilippassuarnullu allanut ernianik annertujaanik pissarsisimatitsisimagaluartut isumaga malillugu Namminersorlutik Oqartussat aningaaserivimmi aktiaateqartuuginnarnissaat pisariaqanngilaq”. Aktiaatilli piginnarnissaat Naalackersuisunit isumaliutigineqalersaarpa, taamaalilluni ukiuni aggersuni taakkunannga iluanaarutisiaqarnissaq isumakkeerneaqqunagu, naluneqanngitsutummi isertitsissutissat nutaat eqqarsaatigalugit neriuutissaqarfiuallaanngillat.

Akissut: Grønlandsbankimut Naalackersuisut akulerusimanertik aningasaliinernut assersuusiasatut isigigaat siusinnerusukkut akissuteqaammi takuneqarsinnaareerpoq. Pappilissanik nalilinnik aktianik piginneqatigiiffigisap tunineqarnerani iluaqutissartai ajoqutissartaalu suusinnaaneri Naalackersuisut soorunami tamatigut isummerfigiuartassavaat. Naalackersuisulli aktianik /pappilissanik nalilinnut aningaasaliisartussaaneq pisussaaffiginnikkaat tunngaviatigut isumaqarput, akerlianilli nunatsinni inuussutissarsiutit sinaakkusiorluarnerisigut siuarsaaqataanissaq amerlisaaqataanissarlu siunniussimallutikku. Inuussutissarsiutitigut ingerlatsiviit ataasiakkaat imminnut napatissinnaanngorsimasunik Naalackersuisut siumuissagaluarpata – soorlu Grønlandsbanki taamaasiorsinnaasimasoq, tamanna ajortussaartinnagu Naalackersuisunit isigineqarpoq, taamaattumillu Namminersorlutik Oqartussat susassaarfimmi tassunga suli ataannassanersut pillugit tunngaviatigut eqqarsaatersortoqar-tariaqarnera ajunngilluinnartuusooq Naalackersuisunit isigineqarluni.

- b) Inuussutissarsiornerup pitsaanerpaamik tunngavissaqartinneqarnissaa, taamaalillunilu “niuerfinni atugassarititaasut” malillugit ingerlasinnaallunilu ineriartortinneqarnissaata qitiutinneqarnissaa, Grønlandsbankenimi aktianik tunisinissamik isumaliuteqarnerminut Naalackersuisut siulittaasuata tunngavilersuutigaa. “Inuussutissarsiorneq

niuerfimmi atugassarititaasut nalinginnaasut tunngavigalugit ingerlasinnaaqqullugu ineriartorsinnaaqqullugulu” aktiat piginneqataassutilluunniit allat sorliit tunineqarnissaat pilersaarutigineqarpa?

Akissut: Piginneqatigiiffigisat allanik tunisaqarnissaq Naalakkersuisut ullumikkut pilersaaruteqanngillat. Susasaqarfiilli piginneqataaffigineqaannar-nissanik pisariaarussimanersut Naalakkersuisunit ataavartumik eqqummaarif-figuarneqartut nalilersorneqartuartullu matumani ilisimatitsissutigineqarpoq

- c) Grønlandsbankenimi aktianik tunisinissamik kissaateqarneq naalakkersuisooqatigiit isumaqatigiissutaanni nassuiaatigineqartutut namminerisamik aningaaserivimmik pilersitsinissamik naalakkersuisooqatigiit kissaateqarnerannut siunersiorneqarnermini Naalakkersuisut siulittaasuata attuumassuteqannginnerarpaa. Namminerisamik aningaaserivimmik pilersitsinissaq siulittaasup sulissutigineqannginnerarpaa. Akerlianik naalakkersuisooqatigiit isumaqatigiissutaat aningaasanut inatsisissamik suliaqarnermi sinaakkutigineqartutut Aningaasaqarnermut Naalakkersuisunit arla-leriarluni erseqqissaatigineqartarpoq. Oqariartuutit taakku marluk imminnut qanoq ataqatigiippat?

Akissut:

Aningaaseriviliortitsinissamik Naalakkersuisut maanna pilersaaruteqanngillat. Naalakkersuisooqatigiilernerimili isumaqatigiissutip imarisaa naapertoraanni taava apeqqut taanna nalilersuiffigeeqqaarlugu tamassuma tungaatigut aatsaat iliuuseqartoqarsinnaassaaq aallaqqaammut kingunerissavaa.

- d) Ammanerulersitsinissamik unammilleqatigiinnerullu annertusarneqarnis-saanik maanna oqallinnermut tunngatillugu “niuerfimmi atugassarititaasut nalinginnaasut” ilaattut atugassarititaasut suut Naalakkersuisunit isigineqarnermut itisilerneqassasoq kissaatigineqarpoq.

Akissut: Niuffaffiusoq susasaqarfilluunniit arlaat namminersortunngorsar-nissaannut qaqugukkut piareertarnersut naalakkersuisut aaqqisssuussaareersumik malittarisassaqaanngillat. Taamatummi nalilersuisoqatillugu misissuinerit sukumiisut, nalilersuilluernerit ingerlanneqareerpata aatsaat niuffaffik susasaqarfilluunniit siunissami uummarissarneqassanersoq aatsaat nalilersorne-qarsinnaasarpog. Niuernermimi atugassarititaasut ilaatigut sammisaaq qanoq pisisartumit akilerneqarusunnersoq apeqqutaalluni isumaqatigiinniutigineqartar-poq. Aamma niuffaffiusumi atugassarititaasut naapertorlugit taava unammillertut amerligaangata unammillertup pisinnaasami killingi najoqqutaralugit unammillersaminut akinik nalimmasaasoqarsinnaasarpog, taamaalillutik

tuniniarneqartut sinneqartoorfiusumik tunineqarsinnaanerisa saniatigut unammillersaasut suli unammillersinnaasalersarlugit.

- e) Naalackersuisunut ilaasortat ataasiakkaat suliassaqarfittut akisussaaffeqarfiinut taakkulu qanga tiguneqarsimanerannut skemanngorlugu takussutissiamik pissarsisinneqarnissaminik kissaatini ataatsimiititaliap uteqqissavaa. 2015-imi aningaasanut inatsimmut atatillugu allannguutit suut kissaatigineqarnersut aamma allanneq-assapput.

Akissut: Susassaqarfiit qanoq agguataarneqarsimanerisa skemanngorlugu tunniunneqarnissaanik siornatigut ataatsimiititaliap noqqaassutigalugu Naalackersuisut neriorsuutigisimasaraluaat nassiunneqanngitsoorsimasorli Naalackersuisut siulittaasuata ajuusaarutigaa. Qulequtaq najoqqutassiaq maanna ilanngunneqarpoq.

Susassaqarfiit allanngornissaannut isumaqatigiissutit tamarmik januaarip aallaqqaataa 2015-imit atuutilerput matumanili konto 10.06.24 Kalaallit Nunaanni naqitanngorlugit tusagassiorfinnut tapiissutit, konto 40.94.28-nngorlugu martsip 16-iat 2015-imi atuutilersussanngorlugu Naalackersuisut siulittaasoqarfiata Ilinniartitaanermut, Kultooreqarnermut, Ilisimatusarnermut ilageeqarnermullu Naalackersuisoqarfimmut akuersissutaa minillugu. Uanili Namminersorlutik Oqartussat allaffeqarfiani aatsisartut oqarasuaatinillu nuussisartut Aningaasoqarnermut- Sulisoqarnermullu aqutsisoqarfimmit Naalackersuisut siulittaasoqarfiannut 1. januar 2015-imit atuutilersumik tunniunneqartoq matumani ilanngullugu eqqaasitsissutigineqarpoq. Susassaqarfiit allannguiffigineqarneri aningaasaliissutissanut missingersuusiornermut siunnersuusiat naliginnartut suliarineqartarnerinut kalluaataassanngillat.

- f) Suliassaqarfik pinngortitamut, avatangiisinut inatsisinillu atuutsitsinermut tunngasunik ullumikkut isumagisaqartoq atorunnaarsillugu immikkoortortat suliassaqarfinnut allanut nuukkaanni qanoq sipaartoqarsinnaava?

Akissut: Aningaasamut inatsisissaq 2014-imi isumaqatigiinniutigineqarmat allannguutissatut siunnersuut nr. 195 pingajussaaneertussanngorlugu saqqum-miussap kinguneraa Naalackersuisut 8-niit 9-nut amerlineqarput tamannalu 2,9 mio. koruuninik allaffissornermut atorneqartunik naleqarsimalluni. Tamatuma saniatigut konto pingaarneq 10.10.10 ukiumut 15,4 mio. koruuninik aningaasaliiffigineqartalerpoq, tassa Naalackersuisuni ilaasortat tamarmik immikkut 1,7 mio. koruuninik pissarsinerusalerlutik. Taamaakkaluartorli aningaasat taakkorpiaat atorlugit susassaqarfiup atorunnaarsinneqarnissaanut

siunnersuut 4,6 mio. koruuninik sipaarfiunerulerneranik kinguneqartus-saassalluni.

2. Aningaasaqarnermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoq:

- a) Naligiissarineranut aaqqissuussinermik nutaamik aasaru isumaqatigiissuteqartoqarsinnaasoq Naalakkersuisut naatsorsuutigaat. Naalakkersuisulli paasissutissiissutigaat ajornartorsiutit qitiusut illuatungeriit kingullermik avissaarutigisaat sulit atuuttut, tassalu 1) ”illuatungeriit tamarmik immikkut assigiinngitsunillu soqutigisaqarnerat” aamma 2) ”aaqqissuussinissaq ikorfartorsinnaajumallugu paasissutissat amigaataanerut unammilligassaavortaaq”. Ataatsimut attanneqarsinnaasumillu aaqqiissutissamik paasissutissanik piviusunik tunngaveqartumik nassaartoqarnissaa tamanit soqutigineqarpoq. Unammilligassat taaneqartut marluk (soqutigisat assigiinngitsut aammalu paasissutissat amigartut) qaammatit aggersut marluk ingerlanneranni aaqqiivigineqarnissaat Naalakkersuisut qanoq ilillutik qulakkiilersarpaat? Taamatut anguniagaqarneq eqquutsinneqarsinnaanngippat ”pilersaarut B” qanoq ittoq Naalakkersuisunit isumaliutigineqarpa?

Akissut: 1) Nalimasaanermut tapiissutit nutaamik agguariaaseqalernissaat pillugu isumaqatigiinniutineqarnialerpata kommuunit sinniisui tamarmik peqataatinneqassapput. Immikkoortullu arlallit isumaqatigiissutigineqareersimasut matumani eqqaaneqarportaaq. Maannali innuttaasut Namminersorlutik Oqartussani, Naalagaaffimmi Namminersorlutilluunniit Oqartussat suliffeqarfiutaanni sulisuusut akileraaruti-gisartagaat assigiilluinnartunngortinneqassanersut maanna isumaqatigiinngis-sutaavoq. Kommunit pingasut taakkunanga isertitat isertitanit allanut naleqqiullugit assigiissarneqarnissaat piumanerpaavaat, Kommuneqarfik Sermersuulli tapiissutinik nalimasaariaatsip allannortinnissanut isuma ilalernartinnagu.

Tassa pilersaarut ”B”-mik pisariaqartitsisoqarsorineqanngilaq, taamaakkaluartorli ”namminersorlutik oqartussat akileraarutitigut isertittagaat” taakku immikkut nalimasaavigineqarnissaat politikikkut aaliangiiffigineqartariaqarsorineqarluni. Allaffissornikkut aqutsisoqatigiit politikikkut ataqatiissarisartoqatigiinnut oqallissarusiorniarpur ataasiinnaanngitsumillu siunnersuusior-nissaat ilimarluni. Naalakkersuisulli naggaterpiaani aaqqissut nutaaq atuutilissanersoq aaliangiiffiginnaalissavaat.

2) Paasisat tunngaviusut pitsanngorsarnissaannut suliniut Naalakkersuisut aallartisaareerpaat. Susasaqarfiit ilaanni paasisat tunnaviusut piffissaq qaninneq isigalugu pitsanngorsaasoqarsinnaasorineqarpoq, allatigulli paasissutissat

nutaat/piffissaq pisariaqassallutik. Paasisalli tunngaviusut nalimmasaariaasissamut kisimi pingaaruteqassanngilaq, aaliangiinissanulli tamalaarpassuarnut toqqammaviusinnaalluarluni. Taamaammat paasisat tunngaviusut sapinngisamik pitsaanerpaat atorlugit nalimmasaariaatsip allangortinneqarnissaa kissaatigineqarpoq, tamannalu politikkikkut tullerriaareriaatsimi pingaaruteqarnerulernissaa siunnersuutigineqarluni. Unamminartut taakku marluk maanna nalimmasaariaatsimut allannguutaanis-saanut aamma atuuppoq – kommuunilli tamanna isumaqatigiissuti-gisinnaanngilaat, paasissutissammi amigarmata killeqarlutillu.

- b) Immikkoortunut pilersaarutitik suliaqarneq Aningaasaqarnermut Naalakkersuisumit ataqatigiissaariffigineqartoq Ineqarnerut Naalakkersuisup innersuussutigaa. Immikkoortunut pilersaarutissatut pilersaarutigineqartut aammalu taakku qaqugu naammassineqartussatut naatsorsuutigineqarnerisut pillugit skemanngorlugu takussutissiaq kissaatigineqarpoq.

Akissut: Sumiiffikkaani sektorinut pilersaarutit version 1-imi takuneqarsinnaavoq takuuk skema (bilag 1). Naalakkersuisoqarfiit version 2 suliaralugu ingerlatileruttorpaat. Ineqarnermut, Sanaartornermut Attaveqarnermullu naalakkersuisoqarfiup sumiiffikkaani talittarfeqarnernut pilersaarutit tusarniaassutigalugalit nassiutereerpaat. Pinngortitamut, Avatagiisinut Inatsisinillu atuutsitsinermit naalakkersuisoqarfiup Eqqaaveqarneq pillugu sanaartugassanut pilersaarut Naalakkersuisunut maajip 4-aani akuersissutigalugu. Sumiiffinnut pilersaarutit naammassereersimasut qorsummik qalipaaterlugit ilisarnaasernerqarsimapput. Sumiiffiilli ilai 2015-ip ingerlanerani aatsaat pilersaarusiorneqassasut aaliangiunneqarportaaq. Taakkununga atortut sumiiffimmut taassunga pingaaruteqartuusussat amigaataasulli ilaallutik. Piniarnermulli, Aalisarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup massakorporiaq suleqataanissamut akissaqaratik nalunaarutigaa.

Sumiiffinnut pilersaarutit – sektorplanit – sumiiffinni ataasiakkaani inerisaanis-samut malittarisassatut toqqammavissatullu atugassiaapput. Tamakkiisumilli sumiiffinnik pilersaarusiorderit ataavartumik ingerlassapput, taamaasillutillu kommuunit periusissanik pilersaarusiorderannut ataqatigiissarneqarsinnaas-sallutik. Pilersaarusiorderinissamut periusissat ukiut sisamakkaarlugit suliarineqartassapput. Ukiorlu 2015-imi pilersaarutit kommuunit pingasuni suliarineqassapput, massa Pilersaarusiorderinissamut periusissaq Kommuneqarfik Sermersuup tusarniutigalugu allartereersimagaa.

2015-imi ukiariartulerpat nuna tamakkerlugu pilersaarutit pillugit nassuiaat Aningaasaqarnermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoq Naalakkersuisut sinner-

lugit nassuiaateqassaaq. Tassani siullertut inuiaqatigiit agguataarneqarneri inuus-
sutissarsiutit inerisarneqarsinnaanerit naapertuunnersut sammineqassapput.
Sammisallu aappaa tassarpiaassaaq sumiiffinni pilersaarusiortarnerit.

- c) Maanna siusinaartumik pensionisiaqartut 30 %-ii suliffeqalissasut
aammalu iluarsartuusseqqinnerup piviusunngortinneqarnerani suliffinnut
eqqaallisakkanut/oqitsunut tapiissuteqartoqartassasoq Naalakkersuisup
siunersiuinermi nassuiaatigaa. Suliffinnut eqqaallisakkanut/oqitsunut
taakkununga aningaasat qanoq amerlatigisut immikkoortinneqassappat?
Atorfiit qanoq ittut tapiissutinik qinnuteqarfigineqarsinnaassappat?
Atorfiit ilaqassappat tapiissutinik qinnuteqarfigineqarsinnaanngitsunik?
Aaqqissuussineq kommuninit imaluunniit Namminersorlutik
Oqartussanit aqunneqassava?

Akissut: Siusinaarluni sulisinnaajunnaarnersiutillit pillugu paasissutissat
toqqammavigalugit taakkunannga 15%-ii (inuit 317-t) siusinaarlutik
sulisinnaarnersiutisisarunnaassapput, taakkunannga 70%-ii (inuit 222-t)
sulilerseqqissinnaalersagaassapput, 30%-ii (inuit 95-t) sulileqqissallutik.
Taamaalilluni inuit kiserngoruttuni 1257-it, procentinngorlugu 70%-ii anner-
tunerpaamik pisartagaqartalissapput, 20%-ii, tassa inuit 359-it akunnattumik
pisartagaqallissallutik, 10%-iilu, tassa inuit 180-it appasinnerpaamik
pisartagaqalissallutik.
Missingersuikannernermi siusinaarlutik sulisinnaajunnaarnersiutisiaannit isertitat
aallaavigineqarmata manna erserpoq:
Siusinaarlutik sulisinnaajunnaarnersiutillit 119-it isertitami saniatigut ukiumut
150.000 koruunit sinnerlugit isertitaqartarput.
Siusinaarlutik sulisinnaajunnaarnersiutisiallit 220-t isertitami saniatigut ukiumut
100.000 koruunit isertitarpaat.
Siusinaarlutik sulisinnaajunnaarnersiutisiallit 313-it isertitami saniatigut ukiumut
75.000 koruuninik isertitaqartarput.
Siusinaarlutik sulisinnaajunnaarnersiutisiallit 437-t isertitami saniatigut ukiumut
50.000 koruuninik isertitaqartarput.
Tassa siusinaarlutik sulisinnaajunnaarnersiutisialippaaluit sulisinnaassusertik
nalilersorneqaqqittariaqassapput, tassa annertuunik saniatigut isertitaqartarpata,
allaammi ilaat suliffeqavittutut saniatigut isertitaqartarmata.
Nalilersueqqinnerit ukiuni tallimani ingerlanneqassapput, tassanilu 20 procentii
ukiumi siullermi naliliiffigineqaqqissasut, 30 procentii ukiup aappaani
pingajuanilu nalilersuiffigineqaqqissallutik, 10 procentillu ukiut sisamassaani
tallimassaanilu nalilersuiffigineqaqqissallutik. Tassa naafferaartumik
nalilersuinerit ukiuni tallimani ingerlanneqassapput.
Nalilersueqqinnerup ingerlanneqarnissaanut inatsisiliornermut atatillugu 3,6 mio.
koruunit immikkoortinneqassapput, taakku 2016-imi suliffiit pisariitsut

flexjobsinik taagorneqartartunut atugassaallutik, 8 mio. koruunit 2017-imi, 11 mio. koruunit 2018-imi, 9,5 mio. koruunit 2019-imi, 8,5 mio. koruunillu 2020-mi atugassatut tagginneqarlutik.

Tamatuma saniatigut 3,2 mio. koruunit immikkoortinneqassapput, taakkulu kommuunini sullissisartunut sagsbehandlerinik atorfinitsitsinernut atorineqassallutik, taakku nalilersueqqinnerit pillugit suliat akisussaaffigissavaat.

Aamma inatsisissamut siunnersuummi §19 innersuunneqarpoq, taassumami siusinaarlutik sulisinnaajunnaarnersiutisiallit suliffinnik pisariunngitsunik flexjobinik pilersitsiviunissaanut periarfissaqannginnerpaani najugalinnut atorineqartassapput, taamaalillutik qaffasinnerpaamik pisartagaqarniinnarnissaat allanik isertitaqarfiusinnaalernissap tungaanut pisartagaqarniinnartassallutik.

”§ 19. Siusinaarluni sulisinnaajunnaarnersiutit qaffasinnerpaat § 17 naapertorlugu immikkut pisoqartillugu ikaarsaariarfiup nalaani assigusumik isertitaqarfiusinnaasumik pilersitsitsinissap tunganut ukioq ataasiakkaarlugu atuuttartussamik annertunerpaamik pisartagaqartitsisoqarsinnaavoq, naak pineqartoq annertunerpaamik pisartagaqarnissamut pisinnaatitaaffeqanngik-kaluartoq. Tassa sumiiffimmi naapertuuttumik suliffeqartitsisoqarsinnaanngippat siusinaarluni pisartagalik annerpaamik pisartagaqartinneqassalluni. Aamma siusinaarluni pisartakkallip taassumunnga suliffik tulluurtumik kommunalbestyrelsi ujartuiuassalluni pisussaaffeqarpoq.”

Apeqqut: Atorfinnut sorlernut tapiissutisinissamut qinnuteqartoqarsinnaava? Atorfiit ilaat tapiiffigineqarsinnaassanngillat? Aaqqissuussinerup allaffissor-nertaa Kommunit Namminersorlutilluunniit oqartussat akisussaaffigissavaat?

Akissut: Namminersorlutik oqartussat peqqussutaat nr. 40 13. december 2001-meersoq naapertorlugu suliffeqarfinni sulilersitseqqinnermut akissarsiassanut tapiisarnerit, sulilersitseqqinnissamut pilersaarut, sulilersitseqqinnissamut akiliutit suliffiillu pisariitsut flexjobit pillugit ima allassimasoqarpoq: ”§ 9. Pisariitsumik suliffik – flexjob – kommuunip neqeroorutigisimappagu taava akissarsiassat annertussusissaat sulinernullu atugassarititat allat aaliangersarneqassapput, ilaatigut sulinerup sivilissuserisartagassaa, isumaqatigiissutit atuuttunut naapertuuttunngorsarlugit aaliangersaavigineqartassallutik. Sammisat isumaqatigiissusiorfiusimannngitsuni taakkununnga assigukannersunut isumaqatigiissusiat aallaaviusassapput.

Stk. 2. Suliffimmik pisariillisakkami piffissaq suliffiususaaq tamakkerlugu, pisartussamut kommuuni neqerooruteqartarnissani pisussaaffigaa, tassa sulilersinniagaq piffissaq tamakkerlugu sulerusunnersoq apeqqutaatinneqartassalluni.” Suliffinnik pisariillisakkani – flexjobsini – sulilersinniarneqartut tassaapput inuit atugassarititaasut naliginnaasuni sulilernissamut periarfissaarutereersimasut. Tassa inut siusinaarluni sulisinnaajunnaarnersiutisiaqanngitsoq suliffeqarfinnut

naliginnaasuni sulilersinnaanngikkuni ataannarsinnaanngitsoq suliffimmik pisariillisakkami atorfinitsinneqarnissaa kommuniq isumagisarisussaassallugu.

- d) Sammisaaq 7 pillugu apeqquut akineqanngilaq. Iluarsartuusseqqinnermi suliniutit sunniutissaat pillugit kontomi isertitassatut Naalackersuisut missingigaat allannortinneqartut itisilerlugit nassuiaatigineqarnissaat kissaatigineqarpoq. Siusinaartumik pensionisianik iluarsaaqqinnissaa ukiakkut ataatsimiinnissamat kinguartinneqarpoq, 1. januar 2016-imili atuutilersinnaanissaa suli ilimagineqarluni. Ineqarnermut tapiissutinik iluarsaaqqinnissaa kinguartinneqarpoq. Aammalu pensionisianik iluarsaaqqinnerup sunniutissai aalisarnermilu pisuussutinik iluaquteqarniarnermi akileraarutinit isertitassatut naatsorsuutigineqartut nutaamik naatsorsorneqarlutillu oqallisigineqarput. Oqallinnerit taakku tamaasa tunngavigalugit: aningaasanut inatsimmi aningaasaqarneq imaluunniit atuutsinneqalerfissaattut piffissaaq eqqarsaatigalugu iluarsaaqqinnerit sunniutissaattut naatsorsuutigineqartunik Naalackersuisut iluarsiiisuteqarsimanersut paasissutissiissutigeqquneqarpoq.

Akissut: Suliniut 1 ”Siusinaarluni sulisinnaajunnaarnermusiaqartitsisarnerup allanguutissai”, suliniullu 2 ”Pensionisiaqarnerup akileraaruserneqartarnerata akilerneqartarnissaanut piffissaaq” pillugit allanguuteqartutuaapput.

1. Siusinaarluni sulisinnaajunnaarnerisutit pillugit nutarsaaneq:

2015-imut aningaasanut inatsisissami siusinaarluni sulisinnaajunnaarnerisutisiassat 2016-imi 4,6 mio. koruuninik, 2017-imi 6,3 mio. koruuninik, 2018-imilu 8,2 mio. koruuninik sipaaruteqarfiginissaat taggineqarpoq. Taamaakkaluartorli aallaqqaammut missingersuusiorsimanerigaluamut arlalitsigut allanguisoqarsimalluni. Tassa aqqissuusseqqinnermut atatillugu 3,1 mio. koruuninik 2016-imi, 2,6 mio. koruuninik 2017-imi aningaasartuuteqarnerunissaat kinguneqartussaassalluni, ukioq 2018-imili 5,3 mio. koruuninik sipaaruteqartoqarnissaa missingersuunneqarluni.

2. akilerneqarnerisa nalaani akileraarusersuisarnerit:

Nunat allamiunik siumoortumik akileraarusersuisarnerit pillugit naatsorsuutit takutippaat 2014-imi 140 mio. koruunerluinnaat Kalaallit Nunaanni akileraartartut qallunaaq utoqqalinersiutisiaqarnissamat aningaasaateqarfiinut nuuttarsimagaat Danmarkimi Skatteministeriaqarfiup Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfimmut paasititsissutigineqarpoq – tassa akileraarutinit iluanaarutit isertitassaagaluit 58 mio. koruuninik annertussusilerneqarsimasut

nutatta annaasimagai. Taamaalillunilu 2015-imiit 2017-imut aningaasanut inatsisisani missingersuutitut 55 mio. koruuniusunit annertunerusimallutik.

3. 2016-i aallarnerfigalugu boligsikringimut inunnillu isumaginninnermut aningaasartuutit 30 mio. koruuniusut akilerneqartarnissaat:

Boligsikringip aaqqissuuteqqinneqarnissaa 2015-imi ukiakkut ataatsimiinnissamut kinguartinneqarpoq. Inunnulli isumaginninnermut ullumikkut aningaasartuutit ikiorserneqartup kingullermik akileraarusersugassanik isertitaanit aallaavigineqartartuullutik. Utoqqalinersiat-, siusinaarluni sulisinnaajunnaarnermusiat kiisalu boligsikringimut inatsisit allanngortinneqarnissaat sulissutigineqaleruttorpoq, taamaalillunimi akissarsiat akileraarusersugassat kisimik aallaavigiunnaarlugit isertaviit aallaavigineqartalernissaat anguniarneqarluni. Taamaalilluni pisartakkat naapertuunnerusut tunniunneqartalernissaat qulakeerneqartalissalluni. Taamaamat missingersuusiat eqquutsinneqarsinnaalernissaat naatsorsuutigineqarpoq.

4. Aalisarnermi pisuussutit akileraarusersorneqartarneri:

Aalisarnermi pisuussutinik nutaanik akitsuusersueriaatsip 2016-imi allannguuteqarfigineqarnissaa maanna pilersaarutigineqanngilaq. Aningaasaqarnermulli naalakkersuisoqarfup aalisarnermik ingerlatsisut maanna oqaloqatigileruttorpai, tassanilu akitsuutinik iluanaarutigissamaakkat pillugit oqaloqatigiissutigineqarlutik. Suleqatigiinnerup taassuma inatsisissamut ukiakkut 2015-imi saqqummiunneqarluni aaliangiiniarnissamut toqqammaviusussaavoq iluaqutaassammallu suleqatigiittoqarluni.

5. Pappilissat nalilinnit iluanaarutaasartut akileraarusersorneqartalernissai:

Pappilissat nalilinnit iluanaarutit akileraarusersorneqartalernissaanut iluanaarutigilersaakkat 2017-i aallarnerfigalugu ukiumut 5 mio. koruuninik isertitaqarnerulernermik kinguneqassangatinneqarnera allanngunngilaq.

- e) Pituffik pillugu suliap kingunerisaanik annaasassatut naatsorsuutigisat pillugit kisitsisinik nutaanik saqqummiussivigineqarnissaminik kissaateqarnini ataatsimiititaliap uteqqissavaa. November 2014-ip kingorna kisitsisit nutaajunerit pigineqanngippata kisitsisit nutaat qaqugu naatsorsuutigineqarsinnaassanersut paasissutissiissutigeqquneqarpoq aammalu uppersaqquneqarpoq taakku kinguarsaanertaqanngitsumik ataatsimiititaliamut nassiunneqarumaartut.

Akissut: Kalaallit Nunaata, Danmarkip USA-llu oqartussaasuisa akornanni suli oqaliittoqarmat qanoq kinguneqassanersoq suli ersarissinngilaq qaqugulu isumaqatigiinniarnarit naammassineqassanersut ilisimaneqarani.

- f) Akileraartarnermik ineqarnermillu iluarsaaqqinnerup 2017-imut siuartinneqarnissaanut Naalakkersuisut piareersimappat?
Akileraartarnermik ineqarnermillu iluarsaaqqinneq siuariarnermik pilersitsissasoq aammalu ilaqutariit isertitakinnerit atugarinnerulernissaannut pilersitseqataassasoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Akissut: Matumani allannguisoqarnissaa Naalakkersuisut tunngaviatigut iliuseqarfisimangikkaluaraat aqqissuusseqqinnissanut piffissat torrallataaner-
sut eqqartussallugit imaaliannaq naalakkersuisunit ajattorneqangilaq, aqqissuusseqqinerilli pilersaarutaareersut malinneqarlutik.

3. Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnernullu Naalakkersuisoq aamma Peqqissutsimut Nunanillu Avannarlernik Suleqateqarnermut Naalakkersuisoq:

- a) Ineqarnermut tapiissutinik iluarsaaqqinnissap UKA 15-imi saqqummiunneqartussanngorlugu kinguartinneqartup imarisaasa allanngortinneqarnissaat Naalakkersuisunit pilersaarutigineqangitsoq eqqortumik paasinninnerua? Taamaappat: kinguartinneqarneranut suna siunertaava? Taamaangippat: allannguutissat suut sulissutigineqarpat?

Akissut: Inatsisissamut siunnersuutip arlalitsigut allanguinernik kinguneqartus-
saaneri matumani oqaatigineqassaaq. Inatsisissamummi siunnersuutip ineqarnermut tapiissutinut boligsikringinut naatsorsueriaat nutaamik eqqussisoqartoqarnialersaartoqarpoq. Ullormi manna tikillugu isertitat akileraarusersukkat aallaavigalugit tapiisoqartarpoq, siunissamili isertitaviit aallaavigalugit tapiisoqartalissalluni. Tamatuma saniatigut boligsikringimut akiliutigisartakkap nakkutigineqartarnissaanut pinngitsoorani misissuisoqar-
tarnissaa peqqussutaasalissalluni. Naggataagut erseqqissaatigineqassaaq inatsisissamut siunnersuut inatsit atuutereersumut naleqqiullugu pisariillisarsimasuusoq, taassumami sananeqaataata pineqartut paasiuminarnerulersippai, soorlu inatsisit naqinnertai oqaaseqaataalu paasiuminarsarneqarsimallutik.

- b) Suliaritinniarlutik utaqqisut nalunaarsorsimaffiannik misissueqqissaarneq suliarineqartoq siunersiorneqarnermini Naalakkersuisup taavaa. Misissueqqissaarneq taanna 2016-imi aningaasanut inatsisissamik suliarinninnermut atatillugu atorineqassaaq. Misissueqqissaarneq qaqugu naammassineqartussatut naatsorsuutigineqarpa imarisaalu Inatsisartut ataatsimiititaliaannut susassaqtunut avitseqatiginnissutigine-
qalersaarpat?

Akissut: 2016-imut aningaasanut inatsisissap suliarineqarneranut atatillugu Deloittekkut april 2010-mi nalunaarusaata nanginnissaata suliarineqarnissaa Peqqinnissamut Naalackersuisoqarfiup isumaqatiissusiorpaa. Nalunaarusiamilu saqqummersussami ilaatigut nakorsiarniarlutik utaqqisorpassuit ajornartorsiu-taanerisa misissungarineqarnerinik imaqaassalluni.

Nalunaarusiaq marlunnik immikkoortoqassaaq:

1. Siuliani nalunaarusiami innersuussissutit killiffii pillugit imaqaassaaq, periarfissaasinnaasunillu pitsanngorsagassaasinnaasut aningaasatigut qanoriliuuseqarfigisinnaanerinit nalilersuinermik imaqaassalluni.
2. Tassani innersuussissutit siumut isigerpalaartut qimerloorneqassapput tassanilu iniuatigiit agguataanerisa ineriartornerata kingunerisassai aallunneqassallutik, nunami sumiinneq, sutigullu tamatigut ineriartorneq taassumalu malittarisaani pisinnaasanik, pikkoriffigisanik aaqqiissutaasinnaasullu suuneri aallunneqassallutik.

Immikkoortoq 1 juunip aallartinnerani naammassissangatinneqarpoq, immikkoortullu aappaat septembarip naanerani naammassissangatinneqarluni. Nalunaarusiarli akuersissutigineqariarpat Inatsisartuni susassaqtut tamarmik pissarsiarisinnaanngussavaat.

4. Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut

Ilageeqarnermullu Naalackersuisoq:

- a) Epionionimit takussutissiaq meeqqap PPR-imi allattugaatigineqarneranut pissutaasunik takutitsisoq nassiunneqarpoq. Erseqqissarneqarpoq suliat 35-45 %-ii isumaginninnermut tunngassuteqartunik suliassanik ilaqtartut. Ataatsimiititaliaq aamma isumaqarpoq taakku ima agguataarneqarsinnaasut; 35 %-it AKT-mut (pissuseq/attaveqarneq/atugarissaassuseq) tunngasunik ajornartorsiuteqartut, 43 % -it timimikkut eqqarsartaatsimikkullu innarluuteqartut aammalu 43 %-it ilinniagassatigut ilikkagaqarniarnermikkut ajornartorsiuteqartut (kisitsisit 2001-imeerlutillu 1995-imeersuummata kisitsisit 2001-imeersut kisimik innersuussutigineqarput, kisitsisit allat ukiunik 20-nik pisoqaassuseqarmata). Taamaalillunilu inuuniarnikkut ajornartorsiutit pinnagit ilinniagassatigut ilikkagaqarniarnermikkut ajornartorsiuteqarneq immikkullu pisariaqartitsineq pingaarnertinneqarput. Tamanna aamma ima paasineqassava Epionionip 2013-imi nalunaarusiamini kisitsisit ukiut 14-it 20-illu akornanni pisoqaassusillit tunngavigisimagai? Atortussat allat nutaanerusut pigineqarpat, ukiummi 14-it ingerlaneranni pisoqangaatsiarsimassasoq ilamagineqarmat. Ilaatigut PPR-ip suleriaasia eqqarsaatigalugu.

Akissut: Epinionip takussutissiaani ukiut qimerlooraanni 2001-imi, 1995-imi kiisalu 2013 inunngortunut takussutissaapput – matumanilu takussutissiami ersinngitsut Naalakkersuisut ajuusaarutigissallugu.

- b) Meeqqat atuarfiannit aammalu Piareersarfimmit ikaarsarneq suleqatigiissitamiit assigiinngitsunik suliaqartunik inuttalimmit aamma isiginiarneqassasoq ataatsimiititaliamit kaammattuutigineqarpoq. Meeraaqqerivimmit ilinniagassamik inaarutaasumik toqqaanissap tungaanut ikaarsaariarnerit meeqqat aqquusaagaat immikkut eqqumaffigissallugit pingaaruteqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Taamaattumillu apeqqut tamanna siunissami immikkut sulissutigineqassasoq ataatsimiititaliamit neriuutigineqarpoq.

Akissut: Meeqqat inuunerisa ingerlanerini meeqqat ornittagaani ikaarsaarfigisartaagaasa eqqumaffigineqarnissaata pingaaruteqarnera Naalakkersuisut ilalerpaat. Suleqatigiissitalu tamalaanit akuuffigineqartuni inuusuttuaqqat immikkut ukkinneqarnissaat suliami qitiusuulluni.

- c) “Suli atualinngitsunut meeqqallu atuarfiannut tunngasuni sanaartornermut, aserfallatsaaliinermut iluarsartuussinissamullu pisussaaffimmik paatsuugassaannngitsumik akisussaaffimmik inissiinissaq” aqutsisoqatigiinnit suliarineqartoq Naalakkersuisut paasissutissiipput. Aqutsisoqatigiit qinersinissap nalunaarutigineqarneranut atatillugu sulinerat unitsinneqarsimasoq aamma paasissutissiissutigineqarpoq, tassa sulineq “politikkertaqarmat”. Aqutsisoqatigiinnit ingerlanneqartut eqqumaffigineqarnissaat pisariaqartinneqartoq Inatsisartunit isumaqatigiittunit ukiuni arlaqaqisuni tikkuarneqartartoq aammalu aningaasanut inatsisissamut isumaliutissiissutini arlaleriarlugu oqaatigineqartarnera eqqarsaatigaanni tamanna ataatsimiititaliamit uggorineqarpoq. Assersuutigalugu qineqqusaarnerup nalaani sulinerup ingerlatiinnarneqarnissaa politikikkut partiinit Inatsisartunilluunniit isumaqatigiissutigineqarneratigut qinersinissamik nalunaaruteqarneq pissutigalugu sulinerup unitsinneqaqqinnginnissaa arlaatigut qulakkeerneqarsinnaava?

Akissut: Suliap ingerlatap naammassineqannginnerani qinersinissamik suaaruteqartoqartillugu taava partiit siulittaasui ataatsimiitinneqassapput tassanilu suleqatigiissitaliap ingerlaannarsinnaanissaa eqqartorneqartassaaq suliarlu inuiaqatigiinnut pingaaruteqartuunersoq nalilersorneqartassalluni.

- d) ”Nunatsinni tusagassiutinut naqitanut tapiissutit” (konto 40.94.28) pillugit nalunaarusiassami konto pillugu ataatsimiititaliap apeqqutigisai

ilanngullugit isiginiarneqarnersut itisileqqullugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput. Periuseq Naalakkersuisut 2015-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut atatillugu saqqummiuteqqaagaat ataatsimiititaliamit arlalitsigut ernumanartoqartinneqarlunilu isumaliutersornartinneqarpoq – ataatsimiititaliap apeqqutigisaannut ataasiakkaanut tamanut akissuteqaamminni isummeqqullugit Naalakkersuisut qinnuigineqarput – taakku Naalakkersuisuimik siunersuinermi akineqanngillat. Ataatsimut akissuteqarneq ataatsimiititaliamit naammagineqanngilaq.

Akissut: Peqqussutissiassami aggersumi sapinngisamik annertunerpaamik Aningaasaqarnermut ataatsimiititaliap Inatsisartunilu partiit oqaatigisarsimasaat aallaaviulluinnartassasut naalakkersuisut naatsorsuutigaat. Siulianimi oqaatigineqareersutut peqqussutissiaq imatut ittup atuutsinneqalinnginnerani Kultooreqarnermut ataatsimiititaliaq naalakkersuisunit oqaloqatineqalissaaq. 2015-imi aningaasanut inatsisissap siullermeerneqarnerani apeqqutit ataasiakkaat Naalakkersuisunit akineqarnissaanut periarfissaalatsisimapput. Aappassaaneerneqarnissaanullu atatillugu missingersuinissamut kontomullu pingaarnerup sananeqaataata annertuumik allanguiffigineqartussanngorsimammata Aningaasaqarnermut ataatsimiititaliamut apeqqutit tunngavissaarusimapput pisariaarussimallutillu. Misingersuusiassamummi allannguutit imaannaanngitsut eqqarsaammiutigineqarsimasorpassuarnut takussutissaavoq, soorlu missingersuusiaqqaataagalup nangaaffigineqalerneranik kinguneqarsimalluni. Aningaasaqarnermut ataatsimiititaliap susassa qarfirmut soqutiginninnerujussuat Naalakkersuisut paasisinnaalluarpaat, taamaattumillu peqqussusissutissap atuutsinneqalinnginnerani Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap Kultooreqarnermut Ataatsimiititaliap pineqarnerata assiganik pineqaqqullugu oqaloqatigiissutigineqarnissaat siunnersuutigineqalersaarluni.

5. Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq:

- a) Pisuussutininik uumassusilinnik piujuartitsinermik tunngaveqarluni atorluaasoqarnissaa, tassungalugu ilanngullugu MSC-mik nalunaaqutsersuisarnerup illersorneqarnissaa Naalakkersuisunit kissaatigineqartoq allassimavoq. 2014-imi decemberimili pisassiissutininik qaffaanerit qanoq amerlatigisimanersut aammalu taakkunanit qanoq amerlatigisut biologit kaammattuutaannit qaffasinnerunersut pillugit skemanngorlugu takussutissamik tunniusseqqullugit Naalakkersuisut qinnuigineqarput.

Akissut: Aalisakkanut tamanut pisassiissutit, raajat minillugit, aatsaat 13. februar 2015-imi naalaakkersuisunit akuersissutigineqarput. Pisassiissutissat annertussusissaat Naalakkersuisunngortut aatsaat ivertinneqareermata

tusarniaassutigineqarsimani matumani pissutaatinneqarlutik, taassumalu malitsigisaanik APNN pisassiissutissat annertussusissaat pillugu Naalakkersuisunut innersuusiorsimallutik. Pisassiissutit amerlanerpaartaat uumasorsiuut innersuussutaat toqqammavigalugit annertussusilerneqartarput. Sinerissamulli qanittumi qalerallitassiissutit, saarullitassiissutit assagiartassiissutillu uumasorsiuunit innersuussutaasimagaluarut malinneqarsimanatik. 2015-imut raajartassiissutit 2014-imut naleqqiullugit uumasorsiuut innersuussinerat nutaajunerpaaq naapertorlugu pisassiisoqarsimalluni. Tassa raajat pillugit pilersaarussiaq atuaraanni uumasorsiuut ikinnerusunik pisassiisoqarnissaanik innersuussippata, taava annikitsunnguakkarlugit ikilisarneqartassasut siunniunneqarpoq, taamaalilluni 2015-imut pisassiissutit 73.000 tonsiuneri innersuussissutigineqartunit 60.000 tonsiusunit annertunerungaatsiarlutik. Uumasooqatigiiaalli allat sungaartumik qalipaaserlugit ilisarnaaserneqarsimasut uumasorsiuut innersuussissutannut naapertuutinngitsumut ilisarnaataasuulluni. 2015-imi pisassiissutissat akuerineqarmatali amerlanernik pisasseeqqittoqarnikuunngilaq. Massakkorpiarli avataasiorluni saarullitassat (kitaani tunumilu) amerlineqarnissaat sulissutigineqarluni. Taama amerlanernik pisassiineq uumasorsiuut 2014-imi misissuinerinut atatillugu amerlanernik pisassiisoqarpoq, tamannalu illersorneqarsinnaaneranut takussutissaasuulluni.

- b) Aalisakkat ikerinnarsortut allat sumiissuserneqarnissaannut Naalakkersuisut qanoq neriuuteqarpat?

Akissut: Tunumi avaleraasartoorliarnerup saniatigut kitaani misiutaasumik avaleraasartoorliartoqarnissaa ingerlanneeqassaaq. Ukioq mannami ikerinnarsorluni aalisarnermi ammassassuit, saarulliusaat – blåhvilling – kiisalu aalisakkat allat ikerinnarsortut soorlu kapisillit sungaartut, ilimanartumillu kitaani ammassanniartoqarnissaata saniatigut eqalukkat issittullu saarullii kitaani tunumilu misiliutigalugu aalisarneqartassallutik.

- c) 11.5-imut akissut ersernerluppoq. Tamanna ima paasineqassava nunalerinermut ataatsimiititaliarsuup kaammattuutaanut 2016-imi aningaasanut inatsimmi Naalakkersuisut namminneq immikkoortitsilersaanngitsut, isumaqatigiinniarnernili partiit ataasiakkaat tamanna pillugu kissaatiniq saqqummiussinissartik namminneq aalajangissagaat? Nunalerinermut ataatsimiititaliarsuup kaammattuutai pingaarnersiulluni tullerriarnermut Naalakkersuisunit ilanngunneqalersaarpat: suliassamut aningaasat qanoq amerlatigisut 2016-imi aningaasanut inatsimmi immikkoortinneqartussatut siunnersuutigineqalersaarnersut missingerneqarsinnaava?

Akissut: Aningaasanut inatsisissaq akuerisaaqqammisooq naapertorlugu 6,0 mio. koruunit ukiumut nunalerinermi nutaaliornissamut atugassat immikkoortinneqassapput.

6. Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermut Nunanullu Allanut Naalakkersuisooq:

- a) Innutaasut “suliffissaaleqisunik immikkoortiterinermi 3”-mi inissisimasut immikkut erseqqissumillu suliniuteqarfigineqarnissaat pisariaqartinneqartoq Naalakkersuisunik siunersiuinermi arlalissuarni ataatsimiititaliamit oqaluuserineqartarpoq. Tassunga atatillugu arlaleriarluni oqaatigineqarpoq isumaginninnermut suliffeqarnermullu tunngatillugu suliniutini tamani unammillernartoq tassaasoq isumaginninnermut siunnersortit suliassat inunnut ataasiakkaanut tunngassutillit amerlavallaat tigummimmatigit. Taamaattumik suliniutinik nutaanik isumassarsinissaq imaluunniit suliniutaareersunik pisariillisaanissaq kisimi apeqqutaanngilaq. Suliassaqarfimmi sulisut aningaasaliussallu annertusineqarnissaat aamma pisariaqarpoq. Taamatut isumaqarneq Naalakkersuisut isumaqatigaat?

Akissut: Tassani suliniutaasut nukittorsarneqarnissaat naalakkersuisut pingaartippaat. Taamaammatt suliffissaaleqineq akiorniarlugu suliniutit 16-iusunut atatillugu 2015-imi ukiakkut ataatsimiinnermi siunnersuuteqalersaarput tassani Piareersarfiit, suliffissarsiuussisarfiit inunnillu isumaginnittoqarfiup ataqatigiissaarluagaanerusumik suleqatigiilernerisigut qulakkeerniarneqarluni.

- b) Ataatsimiititaliap paasinninnera malillugu innuttaasunik piginnaanngorsaaqqinnermi kommunit aningaasat atugaat piginnaanngorsartunillu eqqumaffiginninnerat Naalakkersuisunit naammagineqanngilaq. Tamanna eqqortumik paasinninnerua, taamaassi-mappallu piginnaanngorsaaqqinnissamut periarfissap innuttaasunut piukkunnartunut atuutsinneqarnerulernissaa Naalakkersuisunit qanoq sulissutigineqassava?

Akissut: Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarfinnut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfiup 2014-imi aqqissuussaani kommunit sukumiisumik pikkorissaavigai, tassanilu sulilersitseqqinniarnarup annertusaqqinnissaa siunertarineqarluni. Suliniut taanna 2015-imi nangeqqinneqassaaq.

- c) Siunersiuinermi apeqqut 12.10-imut akissut ima paasineqassava Naalakkersuisut isumaqartut inuusuttut ilinniagaqarsimanngitsut suliffeqanngitsullu iliuseqarfigineqarnissaannut Piareersarfik sakkussaasoq pitsaanerpaaq aammalu Piareersarfik siunissami

inuusuttunik 900-inik ilinniartoqarnissaa Naalackersuisunit naatsorsuutigineqarpa?

Akissut: Suliap naammassineqarnissaanut Piareersarfiit sakkussatsialaanersaasut Naalackersuisut isumaqataaffigaat. 2015-imummi siunissamullu aningaasanut inatsisissap siunniuppaa ukiuni aggersuni inuusuttut 250-inik amerlanerit ilinnialersinneqassasut. Inuusuttunullu taakkunanga tunngatillugu ilinniagassaat atuagarsorfiuvallaartariaqassanngilaq. Suliniummili inuusuttut 900-t ilinnialernissaat siunniunneqarpoq. Aamma inuusuttunut suliniutit nalilersorneqarnissaat 2015-imi naammassissangatinneqarpoq, taamaasillunilu ukiuni aggersuni tulleriiaarisarnernut pissutsit tamakku sunniuteqarsinnaalluarlutik.

Ull. 24. april ineqarnek pillugu isumasioqatigiinnermut atatillugu apeqqutit malitseqartitsissutit:

Ilisimatitsissutigissavarput boligseminar Aningaasanut Inatsimmut atanngimmat, slide-illu saqqummiunneqartut pisortatiguunngitsumik siunissami ineqarnermut politikkissamat pingaarutilimmur eqqartuinnermut ilanngussaallutik.

- a) Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisup aammalu Peqqissutsimut Nunanillu Avannarlernik Suleqateqarnermut Naalackersuisup saqqummiussaa ima paasineqassava utoqqarnut aammalu innarluutilinnut inissianik pisariaqartitsineq iluamik ilisimaneqanngitsoq? Misissueqqissaarneq qaqugu naam-massineqartussatut naatsorsuutigineqarpa? Suliassa qarfinnut taakkununga marlunnut (utoqqarnut innarluutilinnut tunngasunut) immikkoortumut pilersaarutit nutartikkat qaqugu pigineqalernissaat naatsorsuutigineqarpa?

Akissut: Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut inunnillu isumaginninnermut naalackersuisoqarfiup nalunaarutaa naapertorlugu utoqqaat ineqartinneqarnissaanut tunngasumik nassuiaasiorput, ilaatigullu utoqqaat illuini inissat, utoqqaat angerlarsimaffii il.il. qanoq amerlatiginersut paasineqarsimalluni. Taakku nalunaarusiat atorlugit utoqqarnut atugassarititaasut assigiinngitsut suut pisariaqartinneqassanersunut tikkuussisuullutik. Utoqqaammi illuisa, angerlarsimaffiisa il.il. siunissami pisariaqartinneqartussat ulloq unnuarlu isumaginnittartussanik sulisunik amerlisaasoqarsinnaassanersoq apeqqutaassalluni. Aamma angerlarsimaffinni ikiortit tassani ilaapput, taakkumi utoqqaat angerlarsimaffimniiginnarsinnaanissaanut qitiusuummata. Taamaammat susassa qarfiit akimorlugit suleqatigiinneq aallarnisarneqassaaq, taamaasillutik utoqqaat angerlarsimaannarusuttut tapersorsorneqarnissamulli isumagineqarnissamullu pisariaqartitsisut angerlarsimaannarsinnaaniassammata.

Innarluutilinnulli tunngatillugu paasissutissat pitsaasusaat sulii amigarpallaarput. 2014-imimi inunnik isumaginninneq nakkutillivigineqarmat innarluutilinnik nalunaarsuinerit, tassanga nappaataasa suussuserniarneqartarneri, amerlassusai assorsuaq amigaataasimallutik.

Taamaammat nakkutilliinermut atatillugu Kommuunit namminneq kommunerisaminni innarluutilittaminnit paasissutissat nalunaarsornissaat kommunit inatsisitigut pisussaaffilerneqarsimaneri naqissuserneqarpoq, paasissutissallu Namminersorlutik oqartussanut tunniuttarnissaanik kommunit pisussaaffilerneqarsimallutik. Matumalu malitsigisaanik paasissutissat taakkorpiaat kommunit paasiniarlugit aallartissimagai nalunaarutigineqarpoq. Tassani qaarasaasiakkut systemi Winformatik atorlugu innuttaqatitsinnik innarluuteqartuusunik nalunaarsuisussamik pilersitsisoqarsimalluni. Aamma matumanut atatillugu nunatsinni innarluutillit pillugit kisitsisinik katersuisarnerup pitsanngorsarneqarnissaa nunatta naatsorsueqqissaartarfia aallutilersimallugu.

Taamaalilluni susassaqrarfiit marluusut ataavartumik pilersaarusiortfigineqartaler-nissaannut tunngaviliisussanik suliniutinik aallarnisaasoqarluni.

- b) Anda Uldum saqqummiussinermini ima oqarpoq ”inissialiornermut aningaasartuutaasut aningaasaliinissaagaluanut assersuutigalugu angallannermut, ilinniartitaanermut peqqinnissamut kiisalu isumaginninnermut akimmisaarutaasut”. Tamanna ima paasineqassava assersuutigalugu innuttaasut nuttarneruleknissaannik kissaateqarnermut atatillugu inissianik sanaartorneq aningaasaliinertut Naalakkersuisunit isigineqanngitsoq? Tassunga atatillugu ilinniartut ineqarfiinik sanaartorneq inissianik sanaartornertut isigineqannginnami?

Akissut: Aap, ilinniartitaanermut tunngasut tapersersorniarlugit soorunami kollegialiortitsisoqartarpoq.

- c) Anda Uldum nangilluni oqarpoq ”unammillernartoq alla tassaasooq naatsorsuuteqarneq/sungiusimasanik isumaliortaaseq pisortat kikkut tamat inissanik isumagissavaat”. Taama oqarpoq itisileqquneqarpoq aammalu paasissutissiissutigeqquneqarluni initaarnissamut utaqqisoqalerneranut “sungiusimasanik isumaliortaatsip” saniatigut allat pissutaanersut?

Akissut: Siunissami politikkeriumaagassaq paasiuminarsarneqassaaq, ilaatigullu aningaasanut inatsisip sinaakutissai aallaavigalugit nuna tamakkerlugu piffissami aggersumi pilersaarusiornissamut naleraassallutik.

- d) Inuuniarnermik tunngaveqartumik nuttarnissamik kissaateqarnek ineqarnermut politikimut qanoq ilanngunniarneqarpa? Utoqqaat, ilinniartut isertitakitsullu kisimik siunissami pisortat inissiaataanni ineqartinneqartassasut siunniunneqarpoq. Inuttaasut sinneri inissianik imminnut pilersortussatut naatsorsuutigineqarput. Tassunga atatillugu illoqarfinni anginerni atugarliornerit najugaqarfiannik tulluanngitsumik pilersitsinissaq Naalakkersuisut ernumatsiginngilaat?

Akissut: Matumani pilersaaruserneq apeqqutaalluinnassaaq, tamannalu kommunit pineqartut peqatigalugit oqaluuserineqartassalluni.

- e) Inissiaatimik tamarmiusut tamaasa ataatsikkut tunniunneqarnerisigut nunatta karsia ukiumut 250 millioner kroninik sipaaruteqassasoq Naalakkersuisut paasissutissiissutigaa. Tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisut isumaqarput ”atugassarititaasunut nammineq inissialiornissamut nukingisaarutaasinnaaneranut paasinarsivoq”. Tamanna ima paasineqassava aningaasat inissianik nammineq pilersornissamut ullumikkut kajumissaarutaasut Naalakkersuisunit amerliniarneqartut imaluunniit attatiinnarniarneqartut – aningaasallu qanoq amerlatigisut tamatumunnga atugassatut Naalakkersuisut siunissami ukiumoortumik immikkoortilersarpaat?

Akissut: Aningaasaliissutissat aningaasanut inatsimmiittut allanngorneqas-sangaagamik aningaasanut inatsit pillugu isumaqatigiissut aallaavieqqinnaarlugu pisassasoq siunertaavoq.

- f) ”Pisortat aningaasaligaannik inissiat namminerisamik inissialiornissamik periarfissiinngitsut” pillugit politikertik itisileqqullugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput. Assersuutigalugu isertitaqassutsimut imaluunniit inoqutigiit atugaannut tunngasumik pissutsit pillugit nutaanik piumasqaateqarnikkut pisortat inissiaataannik pissarsisinnaaneq siunissami Naalakkersuisunit killilersorneqarniarnerisooq aamma itisileqquneqarpoq?

Akissut: Tamanna siunissami politikkeriligassap ersarissarneqarnerata nalaani sukumiinerusumik itisisilernerqartassaaq, ilaatigullu naleqqat aningaasanut inatsimmi sinaakkutissaasut aallaaviusassallutik.

- g) 20/20/60-imik aaqqissuussinerup tamakkiisumik atorunnaarsinneqarnissaanik imaluunniit aaqqissuussinerup Nuup avataaniittunut neqeroortugineqarnissaanik siusinnerusukkut siunnersuut

Naalakkersuisunit malinniarneqanngitsoq isumasioqatigiinnermi oqaatigineqarpoq. Aaqqissuussineq niuerfimmumt kipusoortitsisartutut uparuarneqartarpoq. Naalakkersuisulli 20/20/60 Nuummi atuutsiinnarniarpaat aammalu Sisimiuni, Ilulissani, Qaqortumi, Maniitsumi, Aasianni Tasiilamilu periutsit nutaat pilerinarnerusullu atuutsilerniarlugit. Tamatuma saniatigut aningaasaliinissanut nutaanut aningaasassaqarumalluni 20/20/60 naapertorlugu taarsigassarsiarititat piffissaq sioqqullugu akilerneqarnissaannik neqerooruteqarnissaq Naalakkersuisut pilersaarutigaat (taarsigassarsiarititat katillugit 7-800 millioner kroner).

- Piffissaq sioqqullugu akiliinissaq piunasaqaataassava imaluunniit neqeroorutaassava?
- Taarsigassarsianik siusinaartumik akiliinissaq ”pisortat taarsigassarsiaasa naleqqussarneqarneranni” alloriarneq siullertut allaaserineqarpoq. Tamanna 20/20/60-imik aaqqissuussinermik Naalakkersuisut attassiinnarniarnerannut naapertuuppa? ”Naleqqussaannissamik” kissaateqarneq aammalu namminerisamik inissialiortitsinerumt nunatta karsianit tapiissutit attatiinnarneqarnissaannik annertusarneqarnissaannillu pilersaaruteqarneq imminnut assortuutinngillat?

Akissut: Una apeqqut siunissami politikkeriligassap ersarissarneqarnerani itisilerneqartassaaq, ilaatigullu aningaasaqarnermut inatsisissamut sinaakkutissat aallaaviusassallutik.

- h) Ernianut ilanngaatip (ernianut ilanngaatip annikillineqarnera pineqarsimassasoq ilimagineqarpoq) peerneqarnerata kiisalu nunaminertamik attartornermut akiliisitsisalernissamik pilersaarutit kingunerisaanik namminerisamik aningaasaliinerit 2011/2011-imi unikaallassimasut oqaatigineqarpoq. Paasissutissat taakku sumingaanneernerat nalunaarlugu tunngavilersoqquneqarput aammalu 2011/2012-imi unikaallattoqarnera allanik pissuteqarsimanersoq paasissutissiissutigeqquneqarpoq.

Akissut:

Unikaallannermut ilisarnaatit arlaqarput:

Illussanik tuniniaasartut nalunaarutaat (inissiat tuniarneqartartut annertuumik amerleriarsimaneeri)

Nunatsinni aningaaserivinni atorniartarnerit ikisisarnerillu nikerarnerisa ineriartorneri (bilag 2 takuuk)

Konto 24.11.14-mi Stempelafgiftimit iluanaarutit ineriartornerat (tassa 2012-imi 44 mio. koruunit, 2014-imilu 23 mio. koruuninut missingersuikkat).

Aamma akiliisinnaanermut nalilersuinnermut atatillugu atorniarsinnaatitaaneq sunnerneqartarpoq, sualummik atorniartup isertittagai ernianut ilanngaatiq appariarneratigut ikileriaateqartarmata, atorniarusuttullu atorsinnaasai millisarlutik. Ernianulli ilanngaataasartup appartinneqarneratigut allaallu atorunnaarsivinneqarnissaanik nalunaartoqareermat (2025-imi pinissaa 2016-imi aallartittussami) isertitaqarnissamut ileqqaaruteqartarnissamullu aningaaserviinnit realkreditinstituttillu piunnaaqartarneri sakkortusiartuaartartillugit piunnaaqaatit qaffakkiartuinnassallutik.

Aamma aningaasaliisartut namminersortut siunissami allannguinnermut nalornisuulernissamullu qanittuararsuusarput, sualummik inissianut aningaasartuutit inuppassuarnut aningaasaliinerit annerpaartaattut isigineqartartoq eqqarsaatigitillugu.

Taamaammat nammineq angerlarsimaffimminik piginnittut aningaasaqarniarnerat 2012-imi allannguutinit (2013-imi sunniuteqartuni) imatut sunnerneqangaarsimangillat. Matumanili ukioq taanna 1 %-imik akileraarutit appaavigineqarsimaneri pissutaatinneqarluni. 2013-ip ingerlanerani ernianut ilanngaat 100 %-imiit 90 –imut apparneqarpoq.

2013-ip ingerlanerani erniat 304 mio. koruuninik nalillit innuttaasut namminneerlutik nalunaarutigisimavaat, taakkunanga 114 mio. koruunit realkreditip erniaaneersuullutik. Tassa 10 %-imik appaasoqarnera aningaasanngorlugu 30,4 mio. koruuniupput, taakkunaniillu akileraarutit 42 %-nngoraanni taava aningaasanngorlugit 13 mio. koruuniullutik. 1 %-imik akileraarutit apparneqarnera 70 aamma 80 mio. koruunit akornanni akeqarpoq tassa akileraarutit 20%-ii tassanngaanneersuulluni. (reduceret rentefradrag)

Unikaallannerup pinngitsoorneqanngitsoorsinnaannginneranut peequtit allaasinnaalluarneri aamma ajattunnarneqarumangillat.

- i) Seqersittagaq nr. 14 ima paasineqassava ”isertitakinnerpaat pisortat inissiaataannik attartortut” “piginneqatigiillutik inissiaatilinnut kiisalu inissiamik piginnittunut” aammalu “akunnattumik kiisalu qaffasittumik isertitaqartunut pisortat inissiaataannik attartortunut” sanilliullutik pisortanit tapiissutinik amerlanerpaanik pisartagaqartuusut? Naatsorsuinnermi tassani immikkoortunik attuumassuteqartunik ilanngunneqanngitsunik peqarpa aammalu aningaasaqarneq pillugu siunnersuisoqatigiit imaluunnit akileraartarneq atugarissaarnerlu pillugit isumalioqatigiissitap siusinnerusukkut naatsorsugaannut arlaatigut akerliusunik peqarpa? Taamaassimappat paasissutissanik pissarsiffiit naatsorsuinnerillu attuumassuteqartut innersuussuteqarfigeqquneqarput.

Akissut: aningaasaqarnermut siunnersuisoqatigiit naatsorsuutaat qupperneq 14-imi saqqummiunneqartunut naapertuuppoq. 4 %-inimmi erniat atorlugit aningaasanik atukkiinerit iluanaarnerillu oqimaaqatigiitsilerneqarsinnaaneri

Aningaasaqarnermut siunnersuisoqatigiit 2014-imi nalunaarusiaanni tamakku toqqaannanngikkaluamik erniatigut tapiinertut isineqarsinnaasoraat (aningaasaqarnermut siunnersuisoqatigiit 2014-imi nalunaarusiaanni toqqaannanngikkaluamik tapiissusiisarnertit ima agguluttorneqarlutik:

- Inissiat attartortittakkat (pisortat pigisaat): 7,4 mia. koruunit 4 %-ii = 296 mio. kr.
- Pisortat aningaasat atukiussaasat 2,396 mia. koruunit 4%-ii. = 96 mio. kr.
- Tassa katillugit 392 mio. koruunit

75 %-it sinnerlugit (tassa 392-iusunut 296-it) inunnik isumaginninnermut atugassianik inissialiornermut atorneqartartut Aningaasaqarnermut siunnersuisoqatigiinnit naatsorsorneqarsimavoq.

Qupperneq 14-imi ”akissaatikinnernik” taagorneqartut pisortat inissiaataanni najugallit 50 %-erissagaat missingersuunneqarpoq. Taakku innuttaasuupput ineqarnerminnut tapiissutinik pisartagaqartuusut, taamaalillunilu qupperneq 14-imi Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit kisitsisaataannit ikinnerusuusillutik.

Aamma Akileraarnermut- Atugarissaarnermullu suleqatigiissitaliarsuup naatsorsuutai malillugit nammineq pigisamik inissianut piginneqatigiinnerluunniit aqqutigalugu inissianut – andelsboliginut – qupperneq 151-imi (tabel 4.6) 115-imiit 150 mio. koruuninik naleqarsorineqarpoq. Tassa Akileraarnermut- Atugarissaarnermullu suleqatigiissitaliap matumani erniat 4,55 %-iunissaat naatsorsuutigalutikku. Taakku 3 %-nik ineqarneq pillugu ataatsimeersuartoqarmat appasissusilerneqarsimasunit qaffasinnerulaartuullutik. Erniammi aningaasanik atorniartunut erniaritittagaat atuuttunut nalimmassarneqartarmata.

Akileraarnermut- atugarissaarnermullu suleqatigiissitaliarsuup pisortat inissiaataanut tapiissutaasartut inissianullu tapiissutit 110 mio. koruuninut missingersuuppaat, tamannalu ineqarneq pillugu ataatsimeersuarnermi kisitsisit saqqummiussuunneqartunut naapertuuttuullutik.

- j) Illuut A/S-ip pisarineqarnissaa pillugu aningaasaliisartunit namminersortunit/pensionisiaqarfinit saaffiginnittoqarsimava? Illuut A/S aningaasalersueriaatsit taallugu pilersinneqarpoq – tunisinerup kingorna pisortat inissialiortiternerat qanoq aningaasalersorneqarniarpa? Illuut A/S tunineqassappat inatsisinik allanngortitsinissaq pisariaqassava?

Akissut: Aningaasaqarnermut Aatsitassanullu Naalackersuisup oqaaseqarnera naapertorlugu tamakkununnga tunngasunik isumaqatigiissusiortoqarsimanissaa tusarsimangilaa tassungalu tunngasumik saaffiginnittoqarsimanani.

Inatsiseqarnerli allannguiffiginiaaraanni taava sukumiisumik nalilersuinerit aqqusaqqaarlugit tamanna pisinnaassalluni.

- k) Tunngavik 6, 7, 12, 14 aamma 17 eqqarsaatigalugit piffissalersuutiniq imaqtumik itisiliinissaq kissaatigineqarpoq.

Akissut: Toqqammavissiat taaneqartut ima naatsukullanngorlugit nassuiarneqarput:

Toqqammavissiaq-princip 6: Aserfallatsaaliinermut aningaasartuutissat inatsiliornerit aqutagalugit qulakkeerneqarneri.

Princip 7: Nutarsaanernut, isaterinermut taartaasussanilluunniit inissialiortitsinermut Namminersorlutik oqartussat akileeqataasarneri

Princip 12: inissianillu quleriaanik nutarterinerit

Princip 14: sammenhængende Inissiat assigiinngitsut 50-it angullugit sanillersuussassanik toqqartuinerit

Princip 17: Inissianik attartortut eqqorneqartullu peqatigalugit suleriesissanik ataasiakkaanik pilersitsinissat

Aningaasanut missingersuutit inissiat qanoq akeqartinneqarnissaannut tunngaviusuusut aserfallatsaaliinermut aningaasaqartitsissutigissallugit pingaaruteqarpoq. Ullumikkummi piviusut qimerlooraanni aserfallatsaaliinermut kontomit aningaasartuutit matussuserneqartarneri naliginnaasuvoq. Tassa tuaviortumik iluarsartuussassat amerlatillugit, viceværtinut aningaasartuutit, illoqutigiit kiassarneqarneri assigisaaluunniit amerliatuinnartillugit, taava aallerfissaq ataasiinnangortarpoq, tassalu aserfallatsaaliinissat pilersaarutaareersut. Taamaamma princip nr. 6 immikuullarissutut isigineqassannganngilaq, akerlianilli princip nr. 4-mut 5-imullu ataqatigiittutut isigineqassalluni – inissiammi akia inissiap ingerlanneqarneranut naapertuulluni imminut akilersinnaasariaqassammat.

Princip nr. 6-imut piffissamik sinaakkutissiaq: Taamaalilluni kvadratmeterimut inissiap akiata minnerpaaffilerneqarnissaa taamaasilluni siunissami aserfallatsaaliinermut naapertuuttussanngorluni tulliani 2016-imi kukkunerisuiinissamut naapertuutissalluni. Matumanili aningaasat pisariaqartitanut naammangitsut eqqaasitsissutigineqassaaq, ukiorpassuimmi ingerlanerini aserfallatsaaliineq sumiginnarneqarsimavoq ataavartumillu aserfallatsaaliuinissaraluaq ingerlanneq ajorneqarsimalluni. Taamaammat ukiuni aggersuni isaterinerit aserfallatsaaliinerillu immikkut aningaasaliiffigisarnissaat pisariaqassalluni, naak inissiamut attartornermut inatsit piffissami aggersumi nutarsarneqartussaalluni akitigut nalimmassaasoqartussaagaluartoq.

Tassa ukiuni aggersuni Namminersorlutik Oqartussat allatut ajornartumik inissianik nutarterinertik ingerlatiinnassavaat ilaatigullu iluarsartuussinernut, isaterinernut kiisalu princip nr. 7 naapertorlugu taartaasussanik inissianik sanaartortoqartussaattillugu. Aningaasat immikkoortitat konto pingarneq

89.72.12-imi allatorneqarneri malillugit Inissialiornernut taartaasussanillu inissialiornerni atugassami ilanngunneqarsimasuullutik. Ukiunimi aggersuni konto pingaarneq taanna aqputigalugu nutarterinerit isaterinerillu amerlanerujartuinnartut aningaasalerneqartassallutik. Aamma Nuummi, Qaqortumi Maniitsumilu inissianik assigiinngiaaqisunik sanaartortoqaleruttorpoq, inissianillu nutaanik sanaartortoqarnissaanut aamma aningaasaliisoqareersimalluni. Taakku iluaqutigalugit inissiattoqqanit qanganitsersimaqisunillu taarserlugit sanaartortoqassaaq.

Aamma inissianik nutarsaanernut isaterinerinullu atatillugu inissiat imaaliillaanaq qanganitsertussaajunnaarlugit pitsaasunnngortinneqarnissaat aallunneqartussaasoq ilanngullugu oqaatigineqassaaq, Ilami igalaat qalipanneqarnissaat utaqqitikkaanni akisunaarneqarsinnaaluarput, tassami igalaat ussiittunnngorsimassappata taarserneqartariaqalissammata.

Taamaamat aserfallatsaaliinerit nutarterinerillu ataqtigiissaarluarneqarnissaat aallunneqassaaq. Tamannalumi suliasat A/S INI-p inissiateqarfinnut aningasaliissutigisartagaasa ataqtigiissaarneqarnissaat pissaaq, tamakkulu namminersorlutik oqartussat aningaasaliiffigisartussaassallugit. Taama pisoqartillugu suliasat eqimattakkaat toqqartorneqartassapput, taamaasillutillu uteqqiinertullusooq suliarineqartalerniassammata, tamakkuninngalu suliaqartartut uteqqiisaqattaarnertik – soorlu inissiani uffarfinni nutarsaasarnitik - iluaqutigalugit pikkoriffigisaqartalissallutik periutsinillu atoqqiisinnaalissallutik. Tassa sulerisissat immikkoortut attartortunut eqqugaasunut inissiaminnillu nutarsaavigineqaleraangamik inissiatilluunniit isaterneqarnialeraangat assigiimmik periuseqartoqartalissammata. Misilittagaalersummi naapertorlugit ataatsimeersuortoqalersillugu aggertoqarpiarneq ajormat inissianik attartortut ataasiakkaarlugit pulaarneqartassapput, ilaatigullu sumut nuukkusunnertut, utimut nooqqikkusunnertut qulakkeerneqartalerniassammata. Inissiattoqqanimi najugaqartutoqqat nooqqaarnerminnut naleqqiullugu inuunerminni killiffigisaat allannngorsimarajuttarpoq, soorlu iserteqqaarmata ilaqutariit sisamani sinittarfilimmik atorfissaqartitsereerlutik meeqqatik ulluminnit tingingaagata inissiamik minnermik pisariaqalersimasarmata. A/S INI-llumi kissaatigisat naammassiniarlugit ilungersuasarsinnaasarput.

Princip 7-imut, 14-imut 17-imullu piffissaliussaq; Maanna ingerlalereerpoq inissiammi nutarsarneqarnissaanut, isaterneqarnissaanut nutaamillu inissialiornissamut Namminersorlutik oqartussat konto pingaarneq 89.72.12 atorlugit inissianik sanaartornermut taartsissanillu inissialiornernut immikkut aningaasaliisimammata. Aamma nutarsaanissamut suliniutit inissiat assersuunneqarsinnaasut atareersunullu assigusunut periarfissaqartitsinissaq matumani aallaavigineqassalluni. Aamma inissianik attartortut eqqugaasussat ataasiakkaat pilersaarusiunneqartalissapput.

- 1) Suliniut 1-ip itisilerneqarnissaa kissaatigineqarpoq, tassunga ilanngullugu inissiaatileqatigiiffinnut piginnittuunerup atorunnaarsinneqarnissaanik kissaateqarnerup nalunaarutigineqarneranut suliniut 1-ip qanoq attuumassuteqarnera pillugu nassuiaat.

Akissut: Suliniut 1 – initiativ 1 naapertorlugu princip 1-mik tikkuussisuuvoq makkulu akissummi maluginiarneqassapput:

”Pisortat inissiaateqarnerat innuttaasunut aningaasaliinertut taasariaavoq atugarissaarnissamullu siunertaqartuulluni, inissialiorderilli namminersorlutik suliffeqarfiutilinnit ilaatigut aningaasalersorneqassapput tassanilu inuussutissarsiutinut aningaasaliinertut, tassa naggaterpiaatigut iluanaarutaasussatut siunertaqartinneqarluni.”

Inissiaatileqatigiiffimmit piginnittuunerup kipitinneqarnissaa uani pineqanngilluinnarpoq. Pilersaarutimmi malillugit Namminersorlutik Oqartussat ataavartumik inissianik A/S INI-mut pilersuisuussapput. Tassa inissiat Namminersorlutik Oqartussanit suli pigineqaannassapput, piginnittuunerli A/S INI-p pappilissat naliliutai – tassa aktiatai – aqqutigalugit pigineqartassallutik. A/S INI-mi aqqutigalugu inissianik pilersuisoqartillugu taava inissinik ingerlatsineq aserfallatsaaliuermullu akisussaaffiup inissinneqarnissaa taamaalilluni qulakkeerneqarmat. Tassa A/S INI inissiat tamarmik aaliangersimasumik annertussusilikkamik akissarsissutigisassavaat, tassa inissiaq attartugaansoq, inoqannginnersoq apeqqutaassanani, inissiarlu aserfallatsaaliorneqarsimansoq akerlianillunniit pineqarsimansoq apeqqutaasusnaanani. A/S INI inissiaatileqatigiiffimmik piginnittunngussangaluarpat ingerlanneqarnera inissiallu pitsaasut aserfallatsaaliorneqarneri allarluinnarmut saassagaluarput allatigullu pitsanngorsaasoqassangaluarluni. Taakkumi inissiat ajortippallaarsimasut isatiinnarnissaat imaluunniit innuttaasut ikiliartuinnarneri pissutaallutik isatiinnartarnissaat soqutiginerulissagaluumassuk. Namminersorlutimmi oqartussat inissiaatit massakkorpiaq imminut akilersinnaanerpaamik ingerlassinnaanngikkallarpat, paasissutissanummi tunngatillugu kinguaatuissorsimammata – ilami inissiat sisamanik sinittarfillit kisermaarpasuit akornanni attartortikkuminaattarmata.

A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-p Namminersorlutik oqartussat inissiaataat pigilissagaluarunikulluunniit inissianik attartugassanik pisortanit aningaasalliffigineqarsimasunik pilersorneqartuarnissaat kipitinneqassanngilaq.

Ull. 24. april ineqarnek pillugu isumasioqatigiinnermut atatillugu apeqqutit malitseqartitsissutit:

- a) Piffinni taaneqartuni allani (Nuuk, Ilulissat, Sisimiut, Aasiaat, Maniitsoq, Uummannaq, Upernavik) illoqarfinnut agguataarineq malinnagu Rambøllip seqersittagaliaani ”mittarfeqarfiit ilusaannik misissueqqissaarineq”-mi kujataani paasissutissat ataatsimoortillugit katersorneqarnerannut suna pissutaava? ”Allat”-ni kujataani sumiiffiit aamma ilaatinneqarpat (taamaassimappat sorliit)?

Akissut: Rambøll-ip misissuinerinit inernerit Ineqarnermut- Attaveqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup misissuitsinerinut tapertaalluartuupput, malitsigisaanillu Nunatta kujaterpiaani silaannakkut angallannermi ingerlariaatsit immikkut mississuiffigineqarsimallutik. Rambøll-immi paasisaat kujataani takornarianik ima imatullu amerlanerulernissaat nammanneqarsinnaaneraniq imaqarpoq, atlantikulu ikaarlugu angallattartut ullumikkut Kangerlussuarmut nunneriarlutik Nuummot Ilulissanullu mittarfinnut tallisanut ingerlaqqittartunut iluaqutaasartut paasiniassallugit aallunneqarsimasuullutik. Rambøll-immi misissuititsinerata aningaasartuutit ikilisarnerisigut billitsinik akikillisaataasinnaanerisa iluaqutissartaat anguneqarsinnaasoraat. Aamma allangueqqittoqartuuppat takornarianik amerlisaanissamut iluanissaa ilimanaateqarpoq. Timmisartumit tikinneqarsinnaasut allat siuliani atiisigut taagorneqartunut attuumassuteqanngillat.

- b) Saqqummiussamit: ”Mittarfiit aningaasalersorsinnaanissaannut isumaliutissiissutit”: Tassani oqaatigineqarpoq aningaasalersuinissamik kissaatit 1-3 milliarder kronit akornanniittut, tamatumani kommitt Namminersorlutillu Oqartussat taarsigassarseqqinnissaminnut periarfissaat killeqartut. Taamatuttaaq taama amerlatigisunik aningaasalersuinissamut nunatta karsia periarfissaqanngitsoq oqaatigineqarpoq. Taamaattumik ”attaveqarnerup siunissami aaqquissuussaanaissaa”-ni pisussanut takussutissiat aningaasalersornissaannut periarfissanik naliliissut piviusorsiortoq kissaatigineqarpoq, tassani allassimassalluni suliniutit 2016-imi aallartereerneqassasut.

Akissut: Oqallissaarut ”Mittarfiliornissamut aningaasaliinissamut eqarsaatersuutit” naapertorlugu aaqquissutaasinnaasut eqqartorneqakannereerput, soorlu mittarfiit amerlassusissaat takissusissaallu apeqqutaatillugit aaqquissusiorniartoqarsimalluni. Taakku missingersuusiorneqarmata 1 aamma 3 mia. koruuninik sanaartorfiunerini atorneqassapput. Oqallissaarulli naapertorlugu aningaasalersueriaatsit pingasut tamarmik atorneqarsinnaasut nittarsaanneqarput,

tassa aningaasanik atorniarneq, suliffeqarfinnit immikkut iluanaarutit, sanaartugassanut missingersuutit tulleriiaaqillugit.

Tamatuma saniatigut sanaartugassat ukiorpaalunnt siaruaanneqarnissaat naatsorsuutigineqartariaqassaaq. Aamma aningaasat 1 mia. koruunit naliginut mittarfiliortitsinissamut periarfissaqarsorineqarpoq, ukiualuillu ingerlanerini peqqinnartumik aningaasaqarniarnikkut inissisimalernissaat anguneqarsinnaasorineqarluni, tassa atorniartoqassappat killilimmik atorniartoqarpat suliffeqarfiit Namminersorlutillu oqartussat pilersaarutit malillugit akiitsuersarneranut ajoqutaassannginnera pingaaruteqarluni. Taamaalilluni suliffeqarfiit Namminersorlutik oqartussat pigisaannit ukiualuit ingerlanerini immikkut isertitassat 0,6 mia. koruuniusinnaanissaat ilimagineqarluni. Mittarfiilli amerlisarneqarneri ajunngittumik ingerlassappata taava mittarfiit allanit aningaasanik ikigisassaannngitsunik arsaartuisoqalersinnaasorineqarmat.

Naggaterpiaatigulli politikikkut tulleriaarisogarnera apeqqutaalluinnassaaq, mittarfeqarfivummi pitsanngorsaavigissagutsigit taava tulleriaarisogaqqittariaqassaaq suliniutillu sanaartornermut atugassaqt allat tulleriaarnermi pilliutigineqartariaqartassammata.

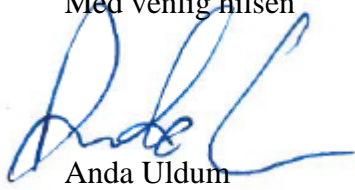
- c) Piffissamut suliallu ingerlannissaannut pilersaarutissatut missingiut malikkaanni piffissami 2016-2020-imi suliniutit tallimat ingerlanneqassasut takuneqarsinnaavoq. Taakku oqaatigineqareersutut annertungaatsiartunik aningaasaliinerupput. Tamatuma peqatigisaanik immikkoortunut pilersaarutunik arlalinnik Naalackersuisut suliaqarput, taakkulu sanaartornermik suliniutinik allanik arlalinnik nassataqarniartussaapput. Sanaartornermut suliasat aamma allat aallartinneqarsimapput aallartinneqartussatulluunniit naatsorsuutigineqarlutik. Soorluttaaq aatsitassarsiornermik suliniutit ikinnerpaamik 2-3-t, tassungalugu ilanngullugu suliniut angisooq ataaseq piffissami pineqartumi aallartinneqarnissaat isumalluarfigineqartoq. Aningaasaqarnikkut annertuallaamik ingerlatsisoqalersinnaanera Naalackersuisunit qanoq isumaliutersuuteqarfigineqarpa?

Akissut: Mittarfinnut aningaasaliinerit aqputigalugit ilaatigut takornariaqartitsinerup inerisarneqarnissaanut aqputissat ilagissavaat, tamakkiinerusorlu isigalugu inuussutissarsiuuteqarniarnerup suli periarfissagissaarnerulernissaa toqqavilerneqassalluni. Sutigulli, qaqukkut qanorlu aatsitassarsiornermi inerisarneqarneranut iluaqutaassanersoq siulittoruminaaqaq, tassami ineriartorneq maanna ima arriitsigaaq qaqugu aatsitassarsiornerup tungaanit nutaanik suliffiliortoqassanersoq inuiaqaatigiillu tunisassiornerat qaqugu pitsanngoriartulissanersoq siulittoruminaaqaluni.

Aningaasarsiornerli qaqugukkulluunniit kissatuussangaluarpat/kissattoorpat taava pisortat arlalitsigut sakkussa qarput sammisaminnik nalimmassaanissamut periuseqartoqarsinnaassalluni, soorlu suliffeqartitsiniarnermut siunertalinnik suliniutinik ikilisaanerit, saniatigullu sanaartorerup suli siaruarnerullugu periuseqartalerneq aqutigalugit.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Anda Uldum', written over the printed name.

Anda Uldum

Bilag 1. Oversigt over anlægssektorplaner

Luftfart	Lufthavne, helikopterflyvepladser	Strategi afventer politiske beslutninger
Havne	Havneanlæg	Sektorplan for havnene i Grønland i høring til 18. maj 2015
Tele	Teleanlæg, søkabel	Departementet modtager udspil fra TELE
Bolig	Boliger	1. version marts 2014, strategiudkast af 8. september 2014
Affald	Dumpe, forbrændingsanlæg m.v.	Anlægssektorplan for affaldsområdet, vedt. Naal. 4. maj
Energi	Vandkraftværk, elværker, varmforsyningsanlæg	Departementet modtager udspil fra Nukissiorfiit
Drikkevand	Vandforsyningsanlæg m.v	Departementet modtager udspil fra Nukissiorfiit
Førskole og folkeskole	Daginstitutioner, folkeskoler, skolehjem	1. version marts 2014, 2. version forventes efteråret 2015
Uddannelse	Kollegier, erhvervsuddannelse, gymnasier, universitet	1. version marts 2014, 2. version forventes maj 2015
Kultur, kunst og kirke	Kirker, idrætsanlæg, kulturhuse, biblioteker, Nationalmuseet	Under udarbejdelse
Sundhed	Hospitaler, sundhedscentre, tandlægeklinikker, bygdesundhed	Udarbejdes 2015
Ældre	Plejhjem	Under udarbejdelse
Døgninstitutioner	Børn- og ungeinstitutioner	Under udarbejdelse
Handicap	Handicapinstitutioner	Under udarbejdelse